

Skattetriksing:

Denne sykkelbutikken betaler mer i skatt enn Facebook

Foto: Brage Aronsen.

Forskjells-Norge:

Vil gjøre mer for rusavhengige

Foto: Nadia Norscott.

**– Uten et vendepunkt i kraftpolitikken blir
resultatet industridød og dyrere strøm**

LEDER:

“Høstens valg handler om noe mer enn bare å skifte regjering.” BJØRNAR MOXNES, LEDER I RØDT

RØDE TALL:

“Visste du at vi faktisk ikke vet hvor stor ulikheten i Norge er?” LARS GUNNESDAL, RØDTS ANALYSEUTVALG



Foto: Ingar Haug Steinholt.





Bjørnar Moxnes
b.moxnes@roedt.no
Leder i Rødt

Ny regjering er ikke nok

LEDER

To av tre nordmenn mener det er en viktig oppgave for myndighetene å redusere de økonomiske forskjellene. Likevel fortsetter de å øke. Hvorfor er det sånn? En av grunnene er runddansen mellom Høyre og Arbeiderpartiet: Høyre kutter i skattene og når Arbeiderpartiet overtar, øker de ikke skattene igjen. Høyre gjennomfører en reform og når Ap er tilbake i regjering reverserer de enkelte deler av den, men ikke alt. I sum trekker denne runddansen oss mot høyre, fordi Arbeiderpartiet ikke vil eller evner å ta tilbake mer av det vi har mista. Derfor handler høstens valg om noe mer enn å skifte regjering. Det handler om å stemme Rødt over sperregrensa og inn på Stortinget så Norge får en ny politisk kurs. Vi vil ikke bare bøte på problemene høyresida har skapt, men sette en politikk for å bekjempe økende forskjeller, bemanningsbyråer og velferdsprofitorer ut i livet – her og nå.

Rødt er klare på at vi ønsker oss en regjering lengst mulig unna dagens mørkeblå regjering. Ved dette valget betyr det en Ap-ledet regjering med Jonas Gahr Støre som statsminister. Støre på sin side har invitert KrF og Venstre inn i regjering, og samtidig lukket døra for Rødt. Venstre har en uspiselig arbeidslivspolitikk, for å si det med LO-leder Hans-Christian Gabrielsen. Hvorfor i all verden vil Støre rote seg bort i borgerlig politikk med dette partiet?

I Oslo har Rødt en samarbeidsavtale med det Ap-ledete byrådet. Vi har fått gjennomslag i flere viktige saker som å ta søppeltømming tilbake i offentlig regi og stanse velferdsprofitorerne innen barnehagesektoren. I disse sakene har Ap erfart at Rødt har evnen til å stå i tøffe forhandlinger og kjempe gjennom endringer. Støre vet at han kan bli avhengig av Rødts støtte for å danne regjering, men han vet også at den støtten ikke kommer gratis. Politisk kommentator Aslak Bonde i Morgenbladet har kalt samarbeidet i Oslo for «utstillingsvinduet Arbeiderpartiet ikke vil ha». Men sommerens målinger tyder på at folk vil ha det.

Flere meningsmålinger viser nå at Rødt kan bryte sperregrensa på 4 % og dermed havne på vippen med 7-9 stortingsmandater. For at det skal skje er vi avhengige av hver eneste stemme – fra Hammerfest i nord til Mandal i sør. I kampen for sperregrensa teller alle stemmer like mye. Alle som ønsker reell forandring bør derfor stille seg spørsmålet: skal jeg gi de etablerte partiene enda en sjanse eller skal jeg stemme på en utfordrer? En ting er i alle fall sikkert: et sterkt Rødt på Stortinget vil gjøre det vi kan for å avbryte runddansen mellom Ap og Høyre.

Rødt Nytt

Redaktør:
Brage Aronsen
brage@roedt.no

E-post:
roedt@roedt.no

Telefon: 22 98 90 50

Konto: 7874 05 56478

ISSN: 1504-7660 (avis)
1504-7679 (pdf)

Trykkeri: Nr1Trykk

Utgiver: Rødt
Dronningens gate 22
0154 Oslo



Gjør sin plikt: Denne vesle sykkelbutikken i Sannergata i Oslo betaler mer skatt enn Facebook gjør i Norge. Foto: Brage Aronsen.

SKATTETRIKSING

Åsne Hagen asne.hagen@gmail.com

– Multinasjonale selskap utnytter systemet for å betale minst mulig skatt, sier Marie Sneve, økonom og nestleder i Rødt.

Sist år betalte Oslo Sykkelverksted mer i skatt enn Facebook i Norge. Sykkelbutikken skattet 1 137 000 kroner i 2016, mot beskjedne 469 000 kroner i skatteinntekter fra Facebook Norway AS. Når noen i Norge kjøper annonseplass på Facebook, skjer det nemlig gjennom selskapets Europa-hovedkvarter og sorterer under en gunstig skatteavtale i Irland. «Hadde Facebook skattet på vanlig måte av det anslåtte overskuddet i Norge, ville skatteregningen vært mer enn 700 ganger så høy,» skrev Aftenposten i juli, og viste til overslag som tyder på at selskapet reelt har en omsetning i Norge på 1,3 til 2 milliarder kroner.

– Dette er et godt eksempel på at det er rom for en større skattedebatt enn om inntektsskatten skal 1 eller 2 prosent opp. Det finnes store rikdommer i verden og Norge som må fordeles på en mer rettferdig måte, fastslår Sneve.

Norge har ingen franchiselovgivning, og det gjør at en del selskaper får muligheten til å sende store pengesummer ut av landet:

– De multinasjonale selskapene overfører veldig store verdier oppover i systemet gjennom såkalte konsernbidrag og ved å flytte på formue og gjeld. Den største nyskapinga i kapitalismen for tida er å lage så kompliserte selskapsstrukturer at det blir vanskelig å beskatte dem. Det er et stort demokratisk problem at politikere, myndigheter og folk flest ikke kan følge med på hvem som eier et selskap eller hvem som er ansvarlig, sier økonom.

Skattesnusk og «skatteplanlegging»

Fellesskapet blir tappet for skatteinntekter på flere ulike måter:

– Du har det som er ulovlig, rett og slett skattesnusk. Så har du det som gjerne kalles

«skatteplanlegging», det jeg vil kalle lovlig skatteunndragelse. Det er et enormt problem internasjonalt at selskap utnytter systemet og spekulerer i hvordan de kan manøvrere for å betale minst mulig skatt.

Sneve påpeker at skatteinntektene trengs til spleiselaget som utgjør velferdsstaten.

– Rødt ønsker mer penger til fellesskapet slik at vi kan løse flere oppgaver sammen, som tannhelse for alle og å øke barnetrygden. Vi tar jo ikke inn skatt fordi det er gøy å tyne folk, men for at fellesskapet skal ha nok penger for å få til ting sammen!

Hun bruker gratis tannhelse som eksempel.

– Det er jo ikke sånn at Rødt bare sier at tannhelse skal være gratis, uten å ha noen plan for å finansiere det. Vi går inn for at fellesskapet organiserer tannhelsetilbudet og betaler det sammen gjennom skatt, sånn som vi gjør med andre velferdstilbud.

Når ingen vil betale

Både inntektene til fellesskapet og viljen til å betale skatt havner under press når de som har mest inntekt og formue ikke skatter av det:

– Det blir en nedadgående spiral for velferdsstaten om stadig flere av de som tjener mye penger ikke skal betale skatt. Det er klart at andre, mindre virksomheter og bedrifter, som det sykkelverkstedet, kan miste lysten til å betale skatt i Norge når de ser at multinasjonale selskap som Facebook ikke gjør det. Det blir en provokasjon, de ser jo at det er urettferdig. Dermed kan det bli et kappløp mot bunnen. Det er all grunn til å frykte en slik utvikling.

Trusselen om utflagging brukes politisk som argument for skattelettelser. Noen foreslår skattelettelse for å unngå at selskap tar med seg arbeidsplassene og flytter virksomheten til land med skattesystem som er gunstigere for eierne.

– Høyresida og Arbeiderpartiet går inn for å sette ned selskapskatten i Norge for å kunne konkurrere med andre land. Det er feil vei å gå at land konkurrerer om å underby hverandre, sier Sneve.



betaler facebook

Globalt problem

– Vi må ta et grunnleggende oppgjør med hvordan hele skattesystemet er skrudd sammen. Røttene til dagens skattesystem ble utformet før multinasjonale selskaper slik vi kjenner dem i dag, i det hele tatt fantes, sier Sigrid Klæboe Jacobsen.

Hun er daglig leder for Tax Justice Network (TJN) Norge. Som del av en internasjonal allianse jobber nettverket i Norge for global skatterettferdighet og demokratisk kontroll over skattlegging.

– Multinasjonale selskaper kan flytte overskudd sømløst over landegrensene, men skatteregler og skattemyndigheter er i praksis låst innenfor sine egne landegrensene. Den eneste veien å gå, er å bevege oss gradvis mot et system som skattlegger multinasjonale selskaper som én enhet. Det globale overskuddet vil da måtte fordeles til de landene der faktisk verdiskaping skjer. Altså der selskapet har inntekter, ansatte og fysiske eiendeler, sier Jacobsen.

– Innenfor et slikt system ville skatteparadis fått en mikroskopisk andel av overskuddet. Da vil skatteparadisene, med sine lave eller ikke-eksisterende selskapskatter, miste konkurransefortrinnet. Slik enhetlig skattlegging må ligge som en overordnet føring for alle fremtidige skattedebatter i Norge. Men uten offentlig tilgjengelig informasjon kommer vi ingen vei. Derfor er land-for-land-rapportering, og offentlige registre over de reelle eierne bak selskapene så viktig.

Må ha åpenhet

Land-for-land-rapportering innebærer at et selskap må rapportere om blant annet skatt og fortjeneste for hvert av landene der de har aktivitet. Med dagens rapporteringsstandard trenger selskapene derimot bare å legge fram tall på aggregert nivå (samletall).

– Uten informasjon om hvor mye selskapene tjener i hvert enkelt land de opererer i, vil alle forsøk på å skattlegge disse selskapene feile. Det er også helt essensielt at denne informasjonen er offentlig tilgjengelig. Bare slik kan vi få en



Nestleder i Rødt: Marie Sneve. Foto: André Løyning.



Daglig leder i Tax Justice Network Norge: Sigrid Klæboe Jacobsen. Foto: TJN Norge.

demokratisk debatt om hvordan fremtidens skattesystemer skal se ut, sier Jacobsen. En gjennomgang fra Attac før stortingsvalget viser at det nå bare er Arbeiderpartiet og Høyre som er mot kravet om offentlig tilgjengelig land-for-land-rapportering.

Nei til TISA og EØS

Marie Sneve tar til orde for å styrke Økokrim og skattemyndighetene som ett av flere tiltak mot skatteunndragelse, ved siden av utvidet land-for-land-rapportering og bedre eierskapsregistre.

– Offentlig sektor og velferdsstaten er på sparebluss i store deler av Europa. Å sørge for at fellesskapet får inn skattepengene man skal ha burde jo være en prioritet.

Sneve lover at Rødt på Stortinget vil utfordre de etablerte partienes lojalitet til EØS-avtalen og andre overnasjonale regler.

– TISA og andre globale frihandelsavtaler begrenser hva vi kan gjøre i Norge for å sikre skatteinntekter til felleskassa. Derfor er Rødt for å trekke Norge ut av TISA-forhandlingene og vil stoppe andre slike avtaler. Vi vil også si opp EØS-avtalen.



RØDT Norge RUNDT



OSLO:

Vil stanse privat barnehage-utbytte

Rødt har klaget inn salget av 12 idrettsbarnehager til Kunnskapsdepartementet. Partiet krever at departementet gransker salget og krever ekstrarfortjenestene tilbakebetalt til kommunene som selgerne har fått tilskudd fra.

– Over 80 prosent av inntektene til private barnehager kommer fra offentlige tilskudd. Slik vi ser det er det meningsløst at skattebetalernes penger skal gå til skyhøye profitter for de som eier barnehagene, heller enn å bruke dem på best mulig barnehager, sier tredjekandidat Mari Eifring til Klassekampen.



TELEMARK:

For fullverdige lokalsykehus

Rødts førstekandidat i Telemark er opptatt av å stanse sentraliseringen i helsevesenet.

– Vi må ta sykehusene tilbake og sørge for at kompetansen både blir og utvikles ved lokalsykehusene. Notodden er ett av to akuttsykehus i Telemark og det må vi ta kampen for å sikre også i framtida. Vi må sørge for at dette og liknende sykehusmiljø over hele landet sikres kompetanse, sier Tobias Drevland Lund til avisa Telen.



HORDALAND:

Fenger yngre velgere

Rødt Hordaland får 3,9 % oppslutning på Bergensavisens siste måling. Men partiet gjør det vesentlig bedre blant de yngre velgerne enn hos resten av aldersgruppene.

– Umiddelbart tenker jeg at de unge i større grad er opptatt av at noen tør å si imot de etablerte og satte «sannhetene», innenfor områder som miljø og utdanning og arbeidsliv, sier førstekandidat Jeanette Syversen til Bergensavisen.



NORD-TRØNDELAG:

Vil ha gratis tannlege

Han kan å bite fra seg. Og nå vil toppkandidaten til Rødt Nord-Trøndelag, Espen Myhr Grandalsmo at besøk hos tannlegen skal være like gratis som besøk hos legen. Det skriver lokalavisen Bladet.

– Siden vi snakker om tannhelse, så er det slik at vi vil at besøk hos tannlegen skal koste like mye som hos legen. Vi tror alle ser at tenner er en like viktig del av kroppen som andre kroppsdeler, og da er det bare naturlig at et tannlegebesøk skal være like gratis som et legebesøk, sier Grandalsmo.



RØDE TALL

Lars Gunnesdal er samfunnsøkonom i Manifest Tankesmie og medlem av Analyseutvalget i Rødt.

Skjult rikdom

Visste du at vi faktisk ikke vet hvor stor ulikheten i Norge er? Tidligere i år forsøkte finansminister Siv Jensen heroisk å «tilbakevise påstanden» om at forskjellene hadde økt i Norge under den borgerlige regjeringens periode. Dette på tross av at de på toppen av den norske inntektspyramiden har fått mest, både i kroner og i prosent, av regjeringens over 20 milliarder i skatteuttak. Til slutt kunne selv ikke Jensen lenger benekte det åpenlyse, at ulikheten hadde økt hvert år siden 2010.

I virkelighetens verden er det nok heller slik at ulikheten både har økt raskere og allerede er enda større enn det den offisielle statistikken viser. Det kommer av alle de rike skatteflyktningene som på kreativt vis gjemmer bort formuene sine. Den franske økonomen Gabriel Zucman har skrevet boka Skjult rikdom, som kom ut på norsk tidligere i år på Forlaget Manifest. Her viser han at minst 10 % av alle europeiske formuer trolig skjuler seg i skatteparadis som Sveits og Luxembourg. Det innebærer milliarder i tapte skatteinntekter, hvert eneste år.

Sammen med den norske forskeren Annette Alstadsæter har han også vist at skattemoralen ser ut til å svekkes dramatisk dess lenger opp mot toppen man kommer. De rikeste 0,01 % i Skandinavia skjuler trolig så mye som en fjerdedel av formuene sine fra skattemyndighetene. De aller rikeste unndrar med det opp mot en tredjedel av skatten de skulle betalt. Nesten samtlige personer med hemmelige kontoer i Sveits og andre steder er ifølge forskerne de facto lovbrutere. Det er mye som tyder på at de virkelig store fiskene slipper alt for lett unna.

Det finnes mange måter å skjule inntekt og formue på, både lovlige og ulovlige. Og det er ikke småsummer det er snakk om. Inntektsandelen til den rikeste 0,1 % av befolkningen er trolig dobbelt så stor som statistikken gir inntrykk av, viser forskningen til Alstadsæter. Hun mener også at økningen i ulikhet over tid i realiteten er større enn den vi har registrert de siste tiårene. Dette er en viktig innsikt for venstresiden. For som Gabriel Zucman sier: «Hvis ulikheten er større enn vi trodde, så vil det kunne påvirke folks syn på hvorvidt marginalskatten burde økes på høye inntekter eller om man bør skattlegge formue».

Det er mye man ikke vet om hvor stor ulikheten faktisk er i Norge. Men vi vet at mens Siv Jensen prøver å benekte at ulikheten øker, lover hun at Frp sammen med Høyre «vil fortsette kampen mot formuesskatten» dersom de vinner valget. Det uttalte målet er å fjerne skatten på såkalt «arbeidende kapital». Det er viktig å være klar over hva dette betyr i klartekst. Det vil si at rikfolk med titalls millioner i formue i form av «hardtarbeidende» aksjer nå skal fritas helt fra skatt. Halvparten av en slik reduksjon vil gå til den rikeste tusendelen av befolkningen og skape tusenvis av nye nullskatteyttere. Det må kunne kalles en gavepakke til en gruppe mennesker som allerede har hatt en eventyrlig utvikling i mange tiår.



Vil stoppe leiarlønnskarusellen

Ler heile vegen til banken: 33 norske toppleiarar mottar i dag høgare lønn enn statsministeren. Foto: Phil Crewe/CC.

FORSKJELLS-NOREG

Magne Hagesæter magne@roedt.no

Norske toppleiarar får ein stadig større del av kaka, medan dei på botnen av lønshierarkiet har om lag den same kjøpekrafta som for åtte år sidan.

– Lønnskarusellen for leiarane må stoppe om vi skal få til eit vendepunkt mot dei aukande forskjellane i samfunnet, seier Raudt-leiar Bjørnar Moxnes.

Tal frå forskningsstiftinga Fafø viser at dei ti prosent lågast betalte i privat sektor berre fekk 31 000 i årslønnsauke i perioden 2008 og 2015. Medrekna prisvekst utgjer det berre 0,5 prosent i reallønnsauke. Dei best betalte har på si side fått til ei lønnsauke som er åtte gongar større i den same perioden.

– Dei på toppen drar framleis frå resten. Dette er ei viktig drivkraft bak forskjells-Noreg, og er ei utfordring politikarar må byrje å ta på alvor, seier han, og merker seg at forskjellane har auka både med dei raudgrøne og med dei mørkeblå i regjeringssetet.

– Den raudgrøne regjeringa (2005-2013) greidde ikkje å stogge forskjellane. I regjeringssperioden fekk Noreg 100 nye milliardærar, samstundes som talet på barn som veks opp i fattigdom auka med 10 prosent. Det er ikkje nok å bytte regjering. I tillegg til å kaste dagens regjering vil vi inn på Stortinget for å sloss aktivt mot forskjellar og fattigdom uansett kven som sit med regjeringmakta, lovar Moxnes.

Lønnsfest i offentlege selskap

Også i dei statseigde selskapa har lønningane skutt fart, til tross for nedgangstider og oljeprisfall. Heile 33 toppleiarar blir i dag lønna betre enn statsministeren (1,7 mill), den øvste på lista med 8 millionar i året. I deleigde selskap er topplønna langt høgare, og den best betalte der innkasserte heile 18,2 millionar i årslønn.

– Det står svært dårleg til med motivasjonen om ein treng fleire millionar for å gjere ein jobb. Leiarane i offentleg eigde selskap bør ikkje bli ein lønnsleiande adel. Når klasseforskjellane aukar på denne måten bryt det ned den norske modellen. Når ein toppleiar i eit helseforetak tener 15 gonger meir enn ein sjukeleiar øydelegg det tilliten



Leiar i Raudt: Bjørnar Moxnes. Foto: Einar Aslaksen.

mellom dei. Toppleiarar har jamvel eit stort ansvar, men ikkje større enn ein statsminister. Ingen toppleiar bør tene meir enn henne, seier Moxnes.

Etter finanskrisa vart fekk høge leiarlønningar meir søkelys og den dåverande regjeringa lova avgrensande tiltak. Også Solberg-regjeringa har i ords form adressert problemet. Men bortsett frå oppmodingar om moderasjon, har lite faktisk skjedd, og den oppovergåande spiralen har fått halde fram.

Moxnes meiner tida er overmoden for å sette handling bak ord:

– Det trengs tiltak som utjamnar forskjellane, og ikkje berre forsøker å bremse aukinga av dei, seier han.

Vil ha lønnstak

Kva kan Raudt gjere på Stortinget for å avgrense leiarlønningane?

– Det må innførast eit tak på leiarlønningane i offentlege selskap som knyt seg til gjennomsnittslønningane på dei respektive områda. Offentleg eigarskap må brukast til å stoppe lønnskarusellen, seier Moxnes.

– Enkelte seier at toppleiarane fortener skyhøg lønn fordi dei jobbar så mykje hardare enn vanlige folk. Men det fins ingen toppleiar som på 23 dagar jobbar like mykje som det ein industriarbeidar gjer på eit heilt år, noko lønna skulle tilsei. Så mange timer har ikkje døgnet, seier han.

– Store forskjellar gjer at samfunnet vert ein dårlegare stad for alle. Det svekker folkestyret, tilliten mellom menneske og moglegheitene til kvar einskild, avsluttar Raudt-leiaren.



– Rusavhengige er noen av de mest sårbare blant oss

Vellykket: Her i Hålogalandsgata 131 i Bodø får rusavhengige bostedsløse tilbud om stabile boforhold. Foto: Didrik Sten Ingebrigtsen.

FORSKJELLS-NORGE

Tiril Vold Hansen tirilvoldhansen@gmail.com

Det mener Synne Høyforsslett Bjørnbæk, varaordfører i Bodø og førstekandidat for Rødt i Nordland. Hun har lenge engasjert seg i å gi rusavhengige en stemme i hjembyen. Nå vil hun gjøre det samme på Stortinget.

I 2014 sto Hålogalandsgata 131 ferdigbygd og klar til bruk i Bodø. Bygget besto av 16 hybler som var tiltenkt bostedsløse med rusproblem og psykiatriske problemer, som det i Bodø var et stort behov for.

– Behovet for bemanna boliger til kroniske rusavhengige med psykiatriske tilleggsdiagnoser var stort og akutt, forklarer Synne Høyforsslett Bjørnbæk.

– Mange slet med å ha en stabil bolig over tid, og Bodø hadde en stor gruppe bostedsløse.

Til tross for dette førte de borgerlige partienes kutt i budsjettene til at bygget ikke ble tatt i bruk da det stod ferdig, men ble stående tomt i to år. Det kunne hverken Bjørnbæk eller resten av Rødt godta, og dermed gjorde de Hålogalandsgata 131 til en viktig sak i valgkampen 2015.

– Rusavhengige er blant de mest sårbare innbyggerne i Bodø og har dessverre få som snakker høyt på vegne av dem. Det var derfor viktig for Rødt å sette saken med boligene i Hålogalandsgata på dagsorden, slår varaordføreren fast.

Nedgang i bostedsløse

Da valgresultatet viste at hele 10,4 prosent av stemmene i Bodø gikk til Rødt, var det derfor en soleklar prioritering for dem å få med resten av posisjonen til å åpne Hålogalandsgata 131. Siden har de også fått gjennomslag for et styrka ettervern, med bolig og jobbgaranti for rusavhengige som har vært på behandling. Siste telling i år viser at Bodø nå har hatt en nedgang i antall bostedsløse på 70 prosent. Men for stortingskandidat Bjørnbæk er kampen langt fra over.

– Det vi har fått til Bodø burde være standard i hele Norge. Noe av det som gjør at folk får tilbakefall er jo at det ikke finnes et apparat som hjelper deg inn i en vanlig hverdag. Det er



Førstekandidat i Nordland: Synne Høyforsslett Bjørnbæk. Foto: Nadia Norskott.

dessuten fremdeles sånn at mange mennesker med rusavhengighet opplever at de stigmatiseres og behandles annerledes og dårligere enn andre, av både helsevesenet, politiet og andre offentlige etater.

Må bli lettere å få behandling

Bjørnbæk trekker frem behandlingen av kronisk hepatitt C som et eksempel, en sykdom som er en typisk tilleggsdiagnose for rusavhengige.

– Kriteriene for behandling er alt for strenge. Folk må få tilbud om behandling på et mye tidligere tidspunkt enn i dag. Nå er det slik at 60 prosent av dem som lever med hepatitt C ikke får tilgang på medisin før de har tydelige tegn på leverskader. Det er ikke greit, og det hadde vi aldri godtatt om det hadde vært en annen pasientgruppe. Mange må leve med den belastningen det er å hele tiden være redd for å for eksempel smitte partneren. Mellom 15000 og 20 000 nordmenn lever med denne sykdommen. Nå må vi sørge for at disse får skikkelig helsehjelp! Bjørnbæk mener i tillegg at avhengighet gir folk i ung alder et stempel som kriminelle, noe som bidrar til stigmatisering og utstøting.

– Dette er til hinder for ei rehabilitering, påpeker stortingskandidaten.

– Det er derfor viktig at vi løfter Rødts standpunkt om avkriminalisering inn på Stortinget til høsten. Vi må bruke ressurser på behandling og skikkelig ettervern, i stedet for å straffefølge folk og påføre dem gjeldsproblemer. Da kan vi øke livskvaliteten til tusenvis av mennesker, deres familier og pårørende. Samtidig tror jeg det vil føre til ei endring i holdninger ellers i samfunnet i synet på mennesker med avhengighet.



Andre kandidat i Nordland: Per-Gunnar Skotåm. Foto: Ingar Haug Steinholt.

– Strømmen er fellesskapets eiendom

KRAFTPOLITIKK

Brage Aronsen brage@roedt.no

– Hvis det ikke kommer til et vendepunkt i norsk kraftpolitikk vil resultatet bli industridød og dyrere strøm for alminnelige forbrukere, sier Per Gunnar Skotåm, andre kandidat for Rødt Nordland.

– Norske skattebetalere er i ferd med å betale for norsk kraftutbygging for fjerde gang. Den første gangen var kraftverkene ble bygget i offentlig regi, finansiert over skatteseddelen. Andre gang var ved innføring av den nye energiloven i 1990. Da fikk vi et av de mest markedsorienterte energisystemene i hele Europa, og rene markedsøkonomiske hensyn ble lagt til grunn for strømprisene, uavhengig av hva det kosta å produsere krafta lokalt. Nå finansierer norske skattebetalere kraftutbygginga for tredje gang, gjennom et ekstra påslag på nettavgiften som blant annet brukes til å finansiere byggingen av kraftkabler som skal eksportere norsk strøm til utlandet.

– Dagens kraftpolitikk vil føre til en innføring av den europeiske energiprisen som er opp mot dobbelt så dyr som den norske. Det blir fjerde gang skattebetalerne må ta regninga for en kraftpolitikk som tjener markedet, og ikke fellesskapets interesser, sier Skotåm.

Han peker på at den planlagte krafteksporten til Europa vil undergrave det lokale næringslivet mange steder i Norge. Han er også bekymret for at stadig mer av den norske krafta kan havne i private hender.

– Den markedsorienterte kraftpolitikken vil føre til industridød og tap av norske arbeidsplasser, fordi det vil være mer lønnsomt å selge krafta til utlandet enn å opprettholde kraftkrevende industri i Norge. Smelteverk, silisiumfabrikker og treforedlende industri vil bli nedlagt, distriktene vil miste viktige hjørnesteinsbedrifter og norske forbrukere vil måtte betale europeiske priser for norsk strøm.

– Å selge unna de offentlig eide kraftselskapene til private interesser, slik mange på høyresida tar til orde for, vil ikke bare være dårlig butikk rent økonomisk. Det vil også bety at vi gir fra oss et viktig industripolitisk verktøy som vil være avgjørende både for å sikre framtidige arbeidsplasser og for å gjennomføre det mye omtalte grønne skiftet. Hvis vi taper den demokratiske kontrollen over den verdifulle ressursen krafta er, vil norske folkevalgte være mye dårligere rustet til å føre en ansvarlig og langsiktig industripolitikk.

– Rødt skal inn på Stortinget for å slåss for en nasjonal energipolitikk som vil bruke strømmen til verdiproduksjon lokalt, som en forutsetning for å sikre arbeid og bosetting. Norge er et kaldt land. Vi bruker med rette mye strøm per innbygger privat. Hvis ikke dagens utvikling stoppes, vil det bli dyrt, sier Skotåm.



Får kritikk: Statsminister Erna Solberg. Foto: Eirik Helland Urke/CC.

– Solberg burde ikke sause sammen nynazister og ytre venstre

Statsminister Erna Solberg (H) møter kraftig motbør etter at hun i en kommentar i Dagbladet hevdet at: «Høyreekstreme og nynazister har mye til felles med ytre venstre eller religiøs ekstremisme. De søker å piske opp hat, motsetninger og konflikt innad i det norske samfunnet».

Rødt-leder Bjørnar Moxnes er en av dem som reagerer sterkt:

– Dette er å bringe inn Trump-retorikk i den norske valgkampen. Å være ekstremt mot rasisme er ikke det samme som de som ønsker å bli kvitt minoriteter. Jeg synes det er drøyt, opprørende og skuffende at Solberg trekker inn den typen sammenlikning, sier Moxnes til NRK.

Også Rødts andre kandidat i Oslo, Seher Aydar gir Solberg strykkarakter.

– Hvis statsministeren vil være en statsminister for hele Norge må vise handlekraft i møtet med nynazismen. Et minimum må være å fornye handlingsplanen mot rasisme og diskriminering som har ligget i en skuff siden Høyre og FRP inntok regjeringskontorene i 2013. De tidligere handlingsplanene var ikke perfekte, men de sørget i det minste for et planlagt og helhetlig arbeid mot rasisme, sier Aydar.

Brage Aronsen brage@roedt.no



Partisekretær i Rødt: Mari Eifring. Foto: André Løyning.

Rødt sikter mot sperregrensa

Etter lang tids vekst på meningsmålingene gjorde Rødt sin foreløpig beste måling noensinne 15. august. Målingen, utført av Kantar TNS, gir Rødt 4,7 prosent oppslutning, noe som viser at det er innafor rekkevidde å bryte sperregrensa på 4 prosent.

– Dersom dette ble valgresultatet ville Rødt havnet på vippen med 9 stortingsmandater. Det ville betydd et vendepunkt i kampen mot de økende forskjellene, det ville satt en stopper for enstemmig støtte til USAs angrepskriger og det ville fremskyndet den nødvendige overgangen til fornybarsamfunnet, sier partisekretær Mari Eifring.

– Etter forrige kommunevalg har Rødt vært i posisjon i en rekke norske kommuner, inkludert større byer som Bodø, Tromsø og Kragerø. Der har vi brukt innflytelsen vår til å slåss for et ordna arbeidsliv, for offentlige velferdsordninger og for større åpenhet rundt de politiske prosessene. Det har gitt resultater.

– Denne rekordmålinga viser at Rødt står overfor et potensielt gjennombrudd i norsk politikk. Men det krever at alle som er enige med oss stemmer på oss når valgdagen kommer.

Brage Aronsen brage@roedt.no



Utfordrer: Bjørnar Moxnes med klare utfordringer til Jonas Gahr Støre. Foto: Skjermdump fra partilederdebatten på NRK.

To utfordringer til Arbeiderpartiet

– Rødt ønsker et regjeringsskifte og en ny regjering lengst mulig unna dagens mørkeblå regjering. Derfor har jeg to utfordringer til Arbeiderpartiet som velgerne bør få klare svar på, sier Rødt-leder Bjørnar Moxnes.

– Den første handler om hvorvidt Arbeiderpartiet vil være med på å stoppe velferdsprofitørene som beriker seg på skatte kroner bevilga til velferd. Så langt har Jonas Gahr Støre sagt at han ikke ønsker noe profittforbud innenfor velferdstjenestene, men at han vil stille krav til driften som gjør at det ikke blir store overskudd.

– Dette er et typisk uforpliktende politikersvar. Det er en mildt sagt dårlig politisk strategi å først slippe til kommersielle selskaper i velferden, for deretter å prøve å regulere dem til å ikke opptre kommersielt. Vi ser allerede i dag hvordan flere velferdsprofitører bruker kompliserte selskapsstrukturer, internfakturering skyhøye styrehonorarer og andre triks for å hente ut penger som burde gått til best mulig velferdstjenester, sier Moxnes.

– Den andre utfordringa handler om arbeidslivet. Nå er vi vitne til at lønns- og



Rødt-leder: Bjørnar Moxnes. Foto: Brage Aronsen.

arbeidsvilkår som er kjempa fram gjennom mer enn hundre år blir ødelagt. Det gjelder særlig innafor håndverksfagene, men også innafor reinhold, bilpleie, og flere andre områder. Bruken av innleide fra vikarbyråer har eksplodert de siste årene. Det skaper utrygghet for de ansatte og undergraver eksisterende avtaleverk. Rødt vil derfor gjeninnføre forbudet mot kommersiell arbeidsformidling, slik det var i Norge fram til år 2000. Vil Ap være med på det har vi mye å snakke om etter valget i september.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

– Den grønne omstillinga begynner i september

– Jordas ressurser brukes i mye raskere tempo enn de regenereres. Vi har allerede brukt mer ressurser i 2017 enn jorda klarer å skape i år. I praksis betyr dette at vi «stjeler» ressurser fra de som kommer etter oss, sier Reidar Strisland, leder i Rødts Miljø- og næringsutvalg.

– Rødt er alene blant de norske partiene om å peke på det opplagte: Et økonomisk system basert på evig vekst og profittmaksimering vil nødvendigvis komme i konflikt med hensynet til miljøet. På sikt er vi avhengige av å skape et nytt, mer demokratisk økonomisk system som lar hensynet til jordas bæreevne gå foran behovet for profitt, sier Strisland.

– Heldigvis er det mye vi kan gjøre allerede nå, hvis vi får et nytt flertall på Stortinget etter valget i september. Rødt vil inn for å vise at det er mulig å ha et velferdssamfunn uten å ødelegge klima og natur.

– Vi ønsker å kickstarte den grønne omstillinga i Norge. Det innebærer først og fremst en satsing på grønne arbeidsplasser. Kompetansen som eksisterer i den norske oljeindustrien gir



Leder i Rødts Miljø- og næringsutvalg: Reidar Strisland. Foto: Claudia Bjørgum.

oss en unik mulighet til å bygge opp grønne arbeidsplasser innafor fornybar energi. Den fornybare vannkrafta kan brukes til å videreutvikle den kraftforedlende industrien. Men det krever at vi sier nei til å eksportere krafta til utlandet.

– Barna våre vil vokse opp i en farligere verden på grunn av global oppvarming. Derfor er det nødvendig med en kontrollert nedtrapping av norsk oljeproduksjon. Rødt kommer til å være en tydelig stemme mot åpning av nye oljefelt utafor Lofoten, Vesterålen og Senja.

Brage Aronsen
brage@roedt.no



Vil hindre at flere må oppleve hennes skolefortid

Dropper ut: Stadig flere elever dropper ut av videregående skole. Foto: Hordaland Fylkeskommune/CC.

RØD UNGDOM SKOLE

Snorre Log Skage snorre@sosialisme.no

Debatten om skolefrfall og fraværsgrense raser videre, men der mange ungdomspolitikere prater på vegne av ungdom som sliter, har lederen av Rød Ungdom egne erfaringer å trekke på.

Linn Elise Øhn Mehlen droppet selv ut fra videregående. For henne ble overgangen fra ungdomsskole til videregående vanskelig.

– Kontrastene var store. Ungdomsskolen for meg var svært bra. Vi hadde små klasser, lite lekser og masse gruppearbeid. Det var en skole tett opp til slik Rød Ungdom ønsker at den skal være. Videregående derimot, var mer gammeldags. Store klasser, masse lekser og et hav av prøver som gjorde at motivasjonen sank som en stein.

Samlebåndsskole

Mehlen forteller at møtet med videregående skole på mange måter har formet hennes syn på skolepolitikk. Skillet mellom den skolen man venter seg og den skolen man møter blir voldsomt for mange elever.

– Norsk videregående skole er preget av en samlebåndsmåten. Du kommer på skolen, læreren snakker, du får lekser og så går du hjem og gjør dem. Dette er i all hovedsak bare overflatelæring. Du går ikke inn i fagene. Dypdykkene i interessante emner og oppgaver er fraværende, og da forsvinner læregleden ganske fort.

Etter en lengre sykeperiode under eksamenstiden kombinert med mangel på motivasjon valgte Mehlen som mange andre å droppe ut.

– Det var vanskelig å komme tilbake fordi jeg hadde gått glipp av eksamener, og derfor begynte jeg på en ny skole. Men selv om jeg trodde at jeg kom til å få en ny start, så ble det mer av det gamle. Derfor valgte jeg heller å bruke tida på å jobbe enn å somle meg gjennom en treig hverdag jeg ikke fikk noe ut av.

Hun forteller også at hun fikk føle på stigmaet ved å være en del av dropout-statistikken.

– Som dropout blir du ikke tatt seriøst og folk tror du er lat. Jeg blir forbanna av politikere som Erna Solberg og Røe Isaksen som mener at det er sene kvelder med DOTA og Counter Strike som



RU-leder: Linn-Elise Øhn Mehlen. Foto: Christopher Neumann Ruud.

er grunnen bak den høye fraværstatistikken. Det minner om en slags viktoriansk holdning: At elever som sliter psykisk, blir syke og lider under et foreldet skolesystem egentlig bare trenger strengere kustus og protestantisk arbeidsmoral. Selv om jeg falt ut av systemet så begynte jeg som mange andre «late» dropouts å jobbe.

Vil ha slutt på målstyring

– Selv om vi trenger en forandring av skolehverdagen, er det også nødvendig å snakke mer om skolestrukturen. Et av de største problemene i dagens skole er den voldsomme målstyringa, sier Mehlen.

– Lærere blir utsatte for overstyring og et overveldende byråkrati. Mer loggføring og økt rapporteringsmengde stjeler verdifull tid og arbeidsevne for allerede overarbeida lærere.

Mehlen peker på en undersøkelse utført av Utdanningsforbundet som viser at 73 prosent av skoleledere fra mer enn 700 skoler mener at rapporteringsmengden har økt. En av fire mener også at den har økt for mye.

– Vi er alle enige om at fravær og frafall er et problem, sier hun.

– Men fraværsgrensa er å prøve å løse symptomene, ikke årsaken til hvorfor elever ikke dukker opp i timen. Dette viser at de etablerte partiene ikke har tillit til elevene ved norske skoler. Vi i Rød Ungdom ønsker å ta problemet ved rota. Vi må se på læringsmetodene som ikke fungerer og finne nye løsninger. Eksamen er for eksempel en utdatert og urettferdig vurderingsform. Det bør ikke være dagsformen, kvaliteten på årets oppgave eller sensors følelsesliv som skal avgjøre framtiden din. Med mappevurdering kunne en i stedet vurdert helheten av elevens arbeid og læringsevne.



Førstekandidat i Rogaland: Ole Kvadsheim. Foto: Tormod Ytrehus.

Brenner for Vestlandets framtid

RØD UNGDOM VALG 2017

Snorre Log Skage snorre@sosialisme.no

Førstekandidat for Rødt Rogaland, Ole Kvadsheim brenner for Stavanger, industrien og velferdsstaten.

– Historien om Stavanger er historien om de fem S-ene: seil, sild, skipsfart, sardiner og nå Statoil. Vestlandet har alltid klart å omstille seg. Men plutselig rikdom fører gjerne til harde fall. Vi bør bruke lærdommen fra sildetida til å vise hvor farlig en ensrettet økonomi kan være. Oljerikdommen er til syvende og sist ikke så forskjellig fra silda, den kommer ikke til å vare evig. Derfor må vi satse på flere næringer for å sikre arbeidsplasser for framtida, sier Kvadsheim.

– Vi må få til det som ingen norske regjeringer har fått til i løpet av de siste tredivetvårene: å snu den utviklinga som har gitt oss større forskjeller mellom fattig og rik. Det er ikke slik at vi ikke har råd til tiltak som kan bøte på problemet. For samtidig som skremmende mange barn vokser opp i fattigdom og samtidig som industrien sliter på vestkysten, så kan Finansavisen rapportere om grønne tall på og rekordstore utbytter på Oslo Børs.

Til tross for sin unge alder har Kvadsheim bred politisk erfaring. Han er politisk nestleder i Ungdom mot EU og kampen for norsk selvvråderett ligger nært hans hjerte.

– EØS-avtalens rasering av det norske arbeidslivet gjør regjeringas angrep på velferdsstaten enda mer alvorlige. EØS gjør det vanskeligere å ta viktige tjenester tilbake i offentlig regi når regjeringa først har privatisert. Dette bidrar til at den generasjonen som vokser opp i dag kan få det verre enn foreldregenerasjonen. Dette er en utvikling som vi må snu.

Kvadsheim ser med uro på de etablerte partienes manglende vilje til å sikre ei framtid for norsk industri.

– Vi må jobbe målretta for å skape nye grønne arbeidsplasser på Vestlandet. Det er en katastrofe at politikerne vil bygge kraftkabler til det europeiske markedet, samtidig som den kraftkrevende industrien sliter her hjemme. Vi må bruke den rene energien vår til å sikre forutsigbarhet og muligheten for å skape 100 000 nye grønne arbeidsplasser.

Den litt eplekjekke førstekandidaten er så erketyptisk rogalandsk at du skulle tro at det var eplemost fra Tou bryggeri som rant i årene. Selvfølgelig av den sorten som ble produsert før Ringnes la ned produksjonen på Forus i 2003.

– 100 arbeidsplasser er ambisiøst, legger han til.

– Men det er like fullt realistisk dersom vi satser på de styrkene og de konkurransefortrinnene som det norske næringslivet sitter på. Norge trenger en mer aktiv statlig næringspolitikk med fornybarsatsning i offentlig eide selskaper som Statoil og Statkraft.

ANNONSE:

Rødt Hjemmefra:



Hvordan kan vi sikre at Rødt bryter sperregrensa i valget? Hvem kan komme inn på Stortinget fra Rødt, og hvordan kan du bidra?

3. september: Folkemøtet

Bidra til å arrangere Norges største folkemøte 3. september. Over hele Norge samles folk for å følge direktesendingen. Vil du arrangere visning på ditt hjemsted?

Les mer på roedt.no/hjemmefra

HVA SKJER?

26. august

ÅPENT MØTE OM SOSIAL DUMPING

Litteraturhuset, Wergelandsveien 29, Oslo. <http://neitileu.no>

27. august

RØDT HJEMMEFRA: SPERREGRENSA-SPECIAL

<http://roedt.no/hjemmefra>

29. august

DEBATT: DET GRØNNE SKIFTET OG NATUREN

Litteraturhuset, Wergelandsveien 29, Oslo. <http://naturvernforbundet.no>

31. august

POLITISK PUB OM SOSIAL DUMPING

Grensen 9, Oslo. <http://lo-oslo.no>

3. september

RØDT HJEMMEFRA: FOLKEMØTET

<http://roedt.no/hjemmefra>

11. september

RØDTS VALGVAKE

Ingensteds, Brenneriveien 9, Oslo. <http://roedt.no/oslo>

Tips oss om aktuelle arrangementer!
Send en e-post til brage@roedt.no.

ANNONSE:

Nytt nummer av GNIST

Les blant annet Halvor Fjermeros om populisme og systempartienes forvitring, Dennis O'Neil om Donald Trump og trumpisme, Terje Valen og Daniel Ducrocq om den politiske utviklinga i Frankrike og Oscar Dybedahl om nyliberalismens sterke stat.



Bestill abonnement på MARXISME.NO

ANNONSE:

GI BORT RØDT NYTT GRATIS



I september kommer Rødts partiavis med en ny valgkamputgave. Den kan du få tilsendt helt gratis, eller gi bort til venner og kjente.

Fyll ut skjema på RØDT.NO/GI-AVIS

ANNONSE:

Fordi
fellesskap
fungerer

BLI VALGKAMP- AKTIVIST

Alle har noe å bidra med i Rødts valgkamp. Finn ut hva din rolle kan være!

Fyll ut skjema på RØDT.NO/BIDRA-I-VALGKAMPEN

Bli medlem i Rødt!

Send sms med kodeord **Rødt + Navn og adresse** til 2434 eller se roedt.no/innmelding



fb.me/roedt



[@raudt](https://twitter.com/raudt)



[@stemroedt](https://www.instagram.com/stemroedt)

Følg oss i sosiale medier for å **oppdage** mer om Rødt, få **sva**r på det du lurar på og **dele** med vennene dine.

